EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 10 17
COM(2023) 582 final

2023/0355 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamos Direktyvos 2014/62/ES nuostatos dėl tam tikrų duomenų teikimo reikalavimų

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

Komunikate „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“([1]) Komisija pabrėžė reguliavimo sistemos, užtikrinančios, kad tikslai būtų pasiekti mažiausiomis sąnaudomis, svarbą. Todėl ji įsipareigojo suteikti naują postūmį siekiant racionalizuoti ir supaprastinti duomenų teikimo reikalavimus, kad galiausiai tokia našta būtų sumažinta 25 proc., nepakenkiant susijusiems politikos tikslams.

Duomenų teikimo reikalavimai yra labai svarbūs užtikrinant teisingą teisės aktų vykdymą ir tinkamą stebėseną. Jų išlaidas iš esmės atsveria jų teikiama nauda, visų pirma stebint ir užtikrinant, kad būtų laikomasi pagrindinių politikos priemonių. Tačiau duomenų teikimo reikalavimai taip pat gali užkrauti neproporcingą naštą suinteresuotiesiems subjektams, visų pirma MVĮ ir labai mažoms įmonėms, be kita ko, turint omenyje organizacinius ir technologinius pokyčius, dėl kurių pradinius duomenų teikimo reikalavimus reikia koreguoti. Laikui bėgant susikaupę reikalavimai gali lemti perteklinius, dubliuojamus ar pasenusius įpareigojimus, neefektyvų jų vykdymo dažnumą ir terminus arba netinkamus informacijos surinkimo metodus.

Todėl vienas iš prioritetų yra supaprastinti pareigos teikti duomenis vykdymą ir mažinti administracinę naštą. Atsižvelgiant į tai, šiuo pasiūlymu siekiama supaprastinti iniciatyvą, įtrauktą į plataus užmojo tikslą „žmonėms tarnaujanti ekonomika“ ekonominės ir pinigų sąjungos politikos srityje.

Pasiūlymu bus racionalizuotos duomenų teikimo pareigos, atsisakant nebereikalingų ataskaitų.

Duomenų teikimo reikalavimai taikomi valdžios institucijoms. Šiuo pasiūlymu būtų panaikinta valstybių narių kompetentingų institucijų pareiga perduoti Komisijai statistinius duomenis apie padirbinėjimo nusikalstamų veikų ir už tas nusikalstamas veikas patrauktų baudžiamojon atsakomybėn bei nuteistų asmenų skaičių, kaip nustatyta Direktyvos 2014/62/ES[2] 11 straipsnyje. Nors valstybių narių valdžios institucijos patiria sunkumų rinkdamos ir perduodamos patikimus duomenis, kad būtų laikomasi šios konkrečios nuostatos, esminio vaidmens veiksmingai įgyvendinant šį konkretų teisės aktą jos neatlieka.

• Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis

Pasiūlymas yra pirmojo priemonių, skirtų duomenų teikimo reikalavimams racionalizuoti, rinkinio dalis. Šiame proceso etape išsamiai nagrinėjami esami duomenų teikimo reikalavimai, siekiant įvertinti, ar jie tebėra aktualūs, ir padidinti jų veiksmingumą.

Šiomis priemonėmis nustatytas racionalizavimas netrukdys siekti tikslų šioje politikos srityje dėl toliau išvardytų priežasčių.

Pagrindinis Direktyvos 2014/62/ES tikslas – baudžiamosios teisės priemonėmis apsaugoti eurą ir kitas valiutas nuo padirbinėjimo.

Joje nustatomos būtiniausios taisyklės dėl nusikalstamų veikų ir sankcijų euro ir kitų valiutų padirbinėjimo srityje apibrėžimo, taip pat bendros nuostatos, kuriomis siekiama stiprinti kovą

[1] COM(2023) 168.
[2] OL L 151, 2014 5 21, p. 1.

su šiomis nusikalstamomis veikomis ir gerinti jų tyrimą bei užtikrinti geresnį bendradarbiavimą kovojant su padirbinėjimu.

Pagrindiniai direktyvos elementai apima padirbtų valiutų gamybos ir platinimo kriminalizavimą, taip pat tokias „parengiamąsias“ nusikalstamas veikas kaip apsaugos požymių gamyba, nuostatas dėl sankcijų ir teritoriškumo principą bei ekstrateritorinę jurisdikciją. Į ją taip pat įtraukta nuostata dėl tam tikrų tyrimo priemonių naudojimo ir nuostata, kuria užtikrinama, kad nacionaliniai analizės centrai (NAC) ir nacionaliniai monetų analizės centrai (CNAC) galėtų analizuoti padirbtus eurus vykstant teismo procesui. Veiksmingas šių elementų perkėlimas į nacionalinę teisę yra būtinas norint pasiekti direktyvos tikslus.

Be to, direktyvoje reikalaujama, kad valstybės narės perduotų Komisijai atitinkamus statistinius duomenis apie nusikalstamų veikų, susijusių su padirbtais banknotais ir monetomis, skaičių ir baudžiamojon atsakomybėn patrauktų ir nuteistų asmenų skaičių.

Šie duomenys iš esmės padėtų susidaryti išsamesnį vaizdą apie padirbinėjimo problemą Sąjungos lygmeniu ir taip padėtų parengti veiksmingesnį atsaką.

Tačiau patirtis parodė, kad statistiniai duomenys apie eurų padirbinėjimo baudžiamuosius procesus, kuriuos valstybės narės pateikė pagal šią nuostatą, nėra palyginami ir dažnai yra padriki, neišsamūs ir netikslūs. Taigi praktiškai ši pareiga veiksmingai neprisideda prie stebėsenos ir vertinimo, ar buvo pasiektas direktyvos tikslas.

Pareigos teikti statistinius duomenis nevykdymas paprastai negali pateisinti valstybių narių atleidimo nuo tų pareigų. Priešingai, tai turėtų paskatinti dėti pastangas laikytis reikalavimų, be kita ko, bandant skirtingus metodus ir (arba) sudarant palankesnes sąlygas Komisijai taikyti bendrus duomenų teikimo standartus ir formatus kaip valstybių narių pareigos teikti duomenis pagrindą.

Tačiau konkrečiai kalbant apie eurų padirbinėjimą, jau yra nustatyta pareiga pranešti apie konfiskuotų padirbtų monetų ir banknotų skaičių. ES šalių nacionalinės institucijos padirbtus banknotus ir monetas turi siųsti į savo nacionalinius analizės centrus analizuoti ir identifikuoti. Bankai ir kitos kredito įstaigos privalo išimti iš apyvartos visus eurų banknotus ir monetas, kurie, jų manymu, yra padirbti, ir perduoti juos atitinkamoms nacionalinėms institucijoms.

Taigi šio reiškinio mastas ir tendencijos yra tinkamai dokumentuoti ir žinomi kompetentingoms nacionalinėms institucijoms[3]. Todėl šioje konkrečioje nusikaltimų srityje pareiga teikti statistinius duomenis apie baudžiamuosius procesus nėra būtina norint užtikrinti, kad būtų pasiekti ir stebimi direktyvos tikslai.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

Pagal Reglamentavimo kokybės ir rezultatų programą (REFIT) Komisija užtikrina, kad jos teisės aktai atitiktų paskirtį, būtų orientuoti į suinteresuotųjų subjektų poreikius ir kuo labiau sumažintų naštą, bet kartu būtų pasiekiami jų tikslai. Todėl šis pasiūlymas yra programos REFIT dalis ir juo sumažinamas dėl ES teisinės aplinkos atsiradusios duomenų teikimo naštos sudėtingumas.

Nors tam tikri duomenų teikimo reikalavimai yra labai svarbūs, jie turi būti kuo veiksmingesni, nesidubliuoti, neužkrauti nereikalingos naštos ir turi būti naudojama kuo daugiau skaitmeninių ir sąveikių sprendimų.

[3] Visi duomenys apie padirbtus banknotus ir monetas registruojami ECB klastojimo stebėjimo sistemoje (CMS) ir jais dalijamasi su nacionalinėmis kompetentingomis institucijomis teikiant ataskaitas ir dalyvaujant ekspertų grupių posėdžiuose.

Dabartiniu pasiūlymu duomenų teikimo reikalavimai racionalizuojami, todėl teisės aktų tikslų įgyvendinimas tampa veiksmingesnis ir mažiau apsunkina valdžios institucijas.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Šio pasiūlymo teisinis pagrindas yra 83 straipsnio 1 dalis dėl teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose, kuri yra suderinama su Direktyva 2014/62/ES.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Atitinkami duomenų teikimo reikalavimai yra nustatyti ES teisėje. Todėl siekiant užtikrinti teisinį tikrumą ir duomenų teikimo nuoseklumą tų reikalavimų racionalizavimą geriausia atlikti ES lygmeniu. Taip bus užtikrintos vienodos sąlygos viešojo administravimo institucijoms visoje ES, kurioms bus naudingas duomenų teikimo reikalavimų racionalizavimas taikant šias priemones.

- **Proporcingumo principas**

Racionalizuojant duomenų teikimo reikalavimus supaprastinama teisinė sistema, padarant būtiniausius galiojančių reikalavimų pakeitimus, kurie neturės įtakos platesnio politinio tikslo esmei. Todėl pasiūlymas apsiriboja tik tais pakeitimais, kurie yra būtini siekiant užtikrinti veiksmingą duomenų teikimą, ir jokie esminiai atitinkamų teisės aktų elementai nekeičiami.

- **Priemonės pasirinkimas**

Atsižvelgiant į tai, kad pakeitimai susiję tik su valstybių narių pareigos teikti duomenis išbraukimu, kurio valstybėms narėms nereikia perkelti į nacionalinę teisę, tinkamiausia teisine priemone yra laikomas Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas, priimamas laikantis SESV 83 straipsnio 1 dalyje nustatytos procedūros.

3. *EX POST* VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Netaikoma

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Šis pasiūlymas parengtas atlikus vidinį esamų duomenų teikimo pareigų tikrinimą ir remiantis patirtimi, įgyta įgyvendinant susijusius teisės aktus. Kadangi tai yra ES teisės aktuose nustatytų duomenų teikimo reikalavimų nuolatinio vertinimo proceso etapas, tokios naštos ir jos poveikio suinteresuotiesiems subjektams tikrinimas bus tęsiamas.

- **Poveikio vertinimas**

Pasiūlymas susijęs su ribotais ir tiksliniais teisės aktų pakeitimais siekiant racionalizuoti duomenų teikimo reikalavimus. Jis grindžiamas patirtimi, įgyta įgyvendinant teisės aktus. Pakeitimai nedaro didelio poveikio politikai, bet užtikrina veiksmingesnį ir efektyvesnį įgyvendinimą. Dėl tikslinio pasiūlymo pobūdžio ir nesant atitinkamų politikos galimybių poveikio vertinimas nereikalingas.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Tai REFIT pasiūlymas, kuriuo siekiama supaprastinti teisės aktus ir sumažinti naštą suinteresuotiesiems subjektams.

Taip bus sumažinta kompetentingoms institucijoms tenkanti administracinė našta, nes bus panaikintas nereikalingas statistinių duomenų teikimo reikalavimas.

- **Pagrindinės teisės**

Netaikoma

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Netaikoma

5. KITI ELEMENTAI

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, susijusias su kova su valiutų ir eurų padirbinėjimu, šiuo pasiūlymu panaikinamas Direktyvos 2014/62/ES dėl euro ir kitų valiutų apsaugos nuo padirbinėjimo baudžiamosios teisės priemonėmis 11 straipsnis. Taigi juo panaikinami pertekliniai tos konkrečios nuostatos statistinių duomenų teikimo reikalavimai.

2023/0355 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamos Direktyvos 2014/62/ES nuostatos dėl tam tikrų duomenų teikimo reikalavimų

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 83 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę[4],

laikydamiesi įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

(1) duomenų teikimo reikalavimai yra labai svarbūs užtikrinant tinkamą teisės aktų stebėseną ir teisingą jų vykdymą. Tačiau svarbu tuos reikalavimus racionalizuoti, kad jie atitiktų paskirtį, dėl kurios jie buvo nustatyti, ir apriboti administracinę naštą;

(2) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/62/ES[5] 11 straipsnyje reikalaujama, kad valstybės narės bent kas dvejus metus perduotų Komisijai statistinius duomenis apie nusikalstamų veikų, susijusių su padirbtais banknotais ir monetomis, skaičių ir už tas nusikalstamas veikas baudžiamojon atsakomybėn patrauktų bei nuteistų asmenų skaičių;

(3) kalbant apie eurų padirbinėjimą, pareigos teikti duomenis apie konfiskuotų padirbtų monetų ir banknotų skaičių jau nustatytos Tarybos reglamento (EB) Nr. 1338/2001[6] 3 straipsnio 1 dalyje. Šio reiškinio mastas ir tendencijos yra tinkamai dokumentuoti ir žinomi kompetentingoms nacionalinėms institucijoms. Todėl šioje konkrečioje nusikaltimų srityje pareiga teikti statistinius duomenis apie baudžiamuosius procesus nėra būtina norint užtikrinti, kad būtų pasiekti ir stebimi Direktyvos 2014/62/ES tikslai;

(4) todėl laikantis Komisijos komunikato „Ilgalaikis ES konkurencingumas. Perspektyvos po 2030 m.“[7] Direktyvos 2014/62/ES 11 straipsnyje nustatytas reikalavimas turėtų būti panaikintas;

---

4 OL C 271, 2013 9 19, p. 42.

5 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/62/ES dėl euro ir kitų valiutų apsaugos nuo padirbinėjimo baudžiamosios teisės priemonėmis, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2000/383/TVR (OL L 151, 2014 5 21, p. 1).

6 2001 m. birželio 28 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1338/2001, nustatantis priemones, būtinas euro apsaugai nuo padirbinėjimo (OL L 181, 2001 7 4, p. 6).

7 COM(2023) 168.

(5) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius Danija priimant šį sprendimą nedalyvauja ir jis nėra jai privalomas ar taikomas;

(6) [„pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 3 straipsnį Airija pranešė apie pageidavimą dalyvauti priimant ir taikant šį sprendimą“ ARBA „pagal prie ES sutarties ir SESV pridėto Protokolo Nr. 21 dėl Jungtinės Karalystės ir Airijos pozicijos dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės 1 ir 2 straipsnius ir nedarant poveikio to protokolo 4 straipsniui, Airija nedalyvauja priimant šį sprendimą, ir jis nėra jai privalomas ar taikomas.“];

(7) todėl Direktyva 2014/62/ES turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeista,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Direktyvos 2014/62/ES 11 straipsnis išbraukiamas.

2 straipsnis

Šis sprendimas pagal Sutartis skirtas valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu	*Tarybos vardu*
Pirmininkas / Pirmininkė	*Pirmininkas / Pirmininkė*